

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی
د ستراتژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

تحلیل هفته

شماره: ۲۲۰ (از ۱۱ الی ۱۸ سنبله ۱۳۹۶ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی و اقتصادی هفته وار است که به زبان های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی تهیه و نشر می گردد، تا نهادهای سیاست گذار و پالیسی ساز از آن استفاده نمایند.

آنچه در این شماره می خوانید:

- ۲ مقدمه
- ۳ د برما تراژیدی او د روهینگیایی مسلمانانو وضعیت ته کتنه
- ۴ د میانمار پرون او نن
- ۵ په میانمار کې د مسلمانانو وضعیت
- ۶ په میانمار کې د مسلمانانو راتلونکی
- ۷ نگاهی به وضعیت اقتصادی کشور در زمان حکومت وحدت ملی
- ۸ رشد اقتصادی
- ۹ ارزش پول افغانی
- ۱۰ میزان واردات و صادرات
- ۱۱ فقر و بی کاری
- ۱۲ د شانگهای همکاری سازمان د ځوانانو دویمه غونډه

مقدمه

په برما کې د بودايانو له خوا پر مسلمانو لږه کيو بریدونه، وژنې او تاوتریخوالی اوږده مخینه لري او وخت ناوخت یې په اړه راپورونه خپرېږي. په دې وروستیو کې یو ځل بیا د برما په لوېدیځ راخین «Rakhine» ایالت کې د تاوتریخوالي له زیاتېدو وروسته، په تېرو دوو اوونیو کې تر ۱۰۰ زره زیاتو روهنګیایي مسلمانانو خپل کورونه پرې ایښي او بنگله دېش ته تښتېدلي دي. دغه راز ویل کېږي چې په تېره میاشت کې د ماشومانو او ښځو په ګډون سلګونه روهنګیایي مسلمانان په دغه هېواد کې د تاوتریخوالي په پېښو کې په ډېر ناوړه ډول وژل شوي او د یوه بریتانیایي چینل د راپور له مخې، د مسلمانانو تر ۱۰ زره زیات کورونه په کنډوالو اړول شوي دي. وروستی تاوتریخوالي په نړیواله کچه د مسلمانانو غوسه راپارولې ده.

که څه هم د برما حکومت د ملکي وژنو او د کورونو د سوځولو پړه له خپلې غاړې اړوي؛ خو د بشري حقونو څارونکې ډلې او روهنګیایان وايي، د برما پوځ غواړي د وژنو او کورونو د سوځولو د کمپاین په وسیله، دوی له خپلو مېنو وباسي.

دا چې په برما کې څه تېرېږي، په دغه هېواد کې د مسلمانانو او بودايانو ترمنځ د تاوتریخواليو پیلامه له کومه وخته ده، د روان تاوتریخوالي عوامل څه دي او د دغو تاوتریخواليو اغېزې به څه وي؟ هغه موضوعات چې د ستراتیژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز د اوونۍ تحلیل په لومړۍ برخه کې پرې شننه شوي ده.

د اوونۍ تحلیل دویمه برخه د ملي یووالي حکومت پر مهال د افغانستان اقتصادي وضعیت ته ځانګړې شوې ده. د ملي یووالي حکومت له جوړېدو سره د امنیتي او سیاسي وضعیت د خرابېدو ترڅنګ، اقتصادي وضعیت هم د تېرو کلونو په پرتله له یوه خراب حالت سره مخ شو. د هېواد اقتصادي وده کمه شوه، د فقر او بې کارۍ کچه لوړه شوه، د افغانۍ ارزښت راکم شو او سلګونه زره افغانان اړ شول، چې خپله خاوره پرېږدي او په وژونکو لارو ځانونه د یوه ښه ژوند په هیله، اروپایي هېوادونو ته ورسوي.

په وروستۍ برخه کې هم د شانګهای همکارۍ سازمان د ځوانانو د دویمې غونډې راپور لولئ، چې د اګسټ په وروستۍ لسیزه کې د چین په شانګهای او بیجینګ ښارونو کې جوړه شوه او د ستراتیژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز یوه څېړونکي هم پکې ګډون کړی و.

د برما تراژیدي او د روهينګيايي مسلمانانو وضعیت ته کتنه

له تېرو دوو اوونیو راهیسې د میانمار په جمهوري اتحادیه یا برما کې د عامه مسلمانانو پرضد د بودایانو ظلمونه روان دي. د همدغه حالت له کبله ده، چې په تېرو دوو اوونیو کې له ۱۲۰ زره ډېر روهينګيايي مسلمانان بنگله دیش ته کډه شوي دي.

د راپورونو له مخې، د برما په لوېدیځ راخین «Rakhine» ولایت کې د دولتي ځواکونو او د اراکن روهينګيا د خپلواکۍ پوځ، چې یوه روهينګيايي اسلامپاله وسله واله ډله ده تر منځ جګړې ونښتې، او په برما کې د ملګرو ملتونو د راپورتاژ د معلوماتو له مخې تر اوسه په دغو نښتو کې تقریباً ۱۴ یا ۱۵ برمایي سرتیري وژل شوي.

په بل اړخ کې د میانمار حکومت په وینا تر اوسه یې د روهينګيا مسلمانانو ۳۷۰ تنه جنګیالي وژلي. خو په مجموع کې، په برما کې د ملګرو ملتونو د راپورتاژ په وینا د مسلمانانو او میانماري بودایانو ترمنځ په روان اړخ و ډب کې تقریباً له زرو زیات مسلمانان وژل شوي دي.

د میانمار روانه تراژیدي په اسلامي نړۍ کې د مسلمانانو د یوې اساسي قضیې په توګه مطرح شوه. له ترکیبې نیولې تر اندونیزیا، مالیزیا، بنگله دیش، پاکستان، افغانستان او نورو وغندل شوه. دغه راز د نړیوالو ادارو لکه د بشري حقونو څار، ملګري ملتونه او نورو له خوا هم روان وضعیت وغندل شو.

دا چې په برما کې رېښتيا څه تېرېږي، د روښنگيايي مسلمانانو او بودايانو ترمنځ تاوتريخوالی له کله روان دی، او د روانې شخړې عوامل څه دي؟ دا او دې ته ورته موضوعات مو د ستراتيژيکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز د تحلیل هفتې په دغه تحلیل کې شنلې دي.

د میانمار پرون او نن

میانمار یو اسیایي هېواد او د اسیان سازمان غړی دی، چې په لویدیځ کې له هندوستان او بنگله دیش، په ختیځ کې له تایلینډ او لاوس او په شمال کې له چین سره پوله لري. دغه راز په جنوب کې له بحر سره نښلول شوی دی.

د میانمار د ۲۰۱۴ کال د دولتي نفوس شمېرنې له مخې د دغه هېواد نفوس ۵۱ میلیونه دی، چې ډېری پکې د بامر (۶۸ سلنه) قومیت جوړوي او په تدریج شان (۹ سلنه)، کارېن (۷ سلنه)، راخاین (۴ سلنه)، مون (۲ سلنه) او نور متفرقه لس سلنه جوړوي.

په مذهبي توګه د هېواد ډېری او اکثریت (۸۷،۹ سلنه) د تېراوادا بودايي دین پلویان دي. دغه راز د عیسویانو شمېره پکې ۶،۲ سلنه او د مسلمانانو شمېره پکې ۴،۳ سلنه ده.

د میانمار هېواد په تاریخي توګه خپل ځانګړی حیثیت تر ډېره ساتلی و؛ خو له ۱۸۲۴ کال څخه تر ۱۸۸۵ کال پورې یې له انګریزانو سره د درېیو جګړو وروسته خپل استقلال بایلود او د انګلیسي استعمار برخه شو. انګریزانو بشپړ میانمار یا برما د ۱۸۸۶ کال د جنورۍ پر لومړۍ نېټې ونیوه او دا یې د انګلیسي هند برخه کړ. خو د ۱۹۳۷ کال د اپریل په لومړۍ نېټې برما د انګلیس د یوې جلا مستعمرې په توګه اعلان شو، چې خپل حکومت یې هم درلود.

د برصغیر له لویې وچې څخه د انګریزانو له وتلو وروسته، میانمار هم د ۱۹۴۸ کال د جنورۍ پر ۴ مه نېټه خپل استقلال ترلاسه کړ. د اوسني برما جغرافیه هم د انګریزانو د پالیسیو له کبله ده.

که څه هم په پیل کې په میانمار کې د یو ډیموکراتیک حکومت بنسټ کېښودل شو؛ خو د ۱۹۶۲ کال څخه تر ۲۰۱۱ کال پورې میانمار تر ډېره د نظامیانو له خوا اداره کېده.

په میانمار کې د مسلمانانو وضعیت

په برما کې د مسلمانانو پر وړاندې روانه تراژیدي کومه نوې خبره نه ده، بلکې د دې ریښې تر څو لسيزو پورې غځېږي. په برما کې اوسیدونکي مسلمانان له ډېره وخته راهیسې دلته اوسېږي؛ خو د میانمار حکومت بیا دوی پردي او کله هم بنگالیان گڼي.

کله چې میانمار له انگلستان څخه ازادي واخیسته، نو په دغه هېواد کې د تابعیت قانون جوړ شو او له مخې یې څرگنده شوه، چې څوک تابعیت ترلاسه کولای شي. خو په دغه قانون کې د روهینګیا مسلمانان شامل نه وو. په میانمار کې د ۱۹۶۲ کال له پوځي کودتا وروسته، د روهینګیا مسلمانانو ته د دغه هېواد د حکومت له خوا د بهرنیانو تذکرې پانې ورکړل شوې. دغه چلند د روهینګیایي مسلمانانو پر اقتصاد او زده کړو ژوره اغېزه وکړه.

په ۱۹۸۲ کال کې په میانمار کې د تابعیت نوی قانون جوړ شو او له مخې یې په رسمي توګه روهینګیایي مسلمانان بې دولته اعلان شول؛ ان که روهینګیایي مسلمانان وغواړي، چې طبیعي تابعیت ترلاسه کړي، نو دوی باید دوه شرطونه پوره کړي: لومړی؛ داسې ثبوت وړاندې کړي، چې د دوی کورنیو په میانمار کې له ۱۹۴۸ کال وړاندې مېشت وو او دویم له ملي ژبو څخه په یوه کې په روانه خبرې اترې دي. خو روهینګیایي مسلمانان دا شرطونه نشي پوره کولای او له کبله یې دوی د کار، زده کړو، سفر، روغتیا او د نورو لومړنیو حقونو څخه بې برخې کېږي.

د میانمار پوځ، له ۱۹۶۲ م کال څخه تر دې دمه پر روهینګیایي مسلمانانو تقریباً ۱۹ ځله پوځي عملیات ترسره کړي، په دغو عملیاتو کې د روهینګیا له خلکو سره نا انساني چلند کېږي، خلک قتل عام کېږي او دردونکې شکنجې ورکول کېږي. همدا لامل دی، چې له ۱۹۷۰مې لسيزې راهیسې تقریباً یو میلیون روهینګیایي مسلمانان په میانمار کې د بد وضعیت له کبله کډوالۍ ته اړ شوي؛ له دوی څخه ۶,۵۲ لکه په بنگله دیش، ۳,۵ لکه په پاکستان، ۲ لکه په سعودي، یونیم لک په مالیزیا، څلوېښت زره په هند، لس زره په عربي متحده اماراتو، ۵ زره په تهای لیند او زر په اندونیزیا کې کډوال دي.

په میانمار کې د روهینګیایي مسلمانانو بد ناوړین ملګرو ملتونو او د انساني حقونو څار سازمانونو هم درک کړې. همدا لامل دی، چې په ۲۰۱۶ کال کې د ملګرو ملتونو چارواکي وویل: د روهینګیایي مسلمانانو توکم ورکول کېږي. د انساني حقونو څار سازمان له مخې هم د میانمار حکومت د روهینګیایي مسلمانانو د ورکولو په کمپاین کې بوخت دی.

په میانمار کې د مسلمانانو راتلونکی

په میانمار کې د مسلمانانو تېر وضعیت او روان زمکني حقایقو ته په کتلو سره ویلای شو، چې د روهینګیایي مسلمانانو راتلونکی مظلوم او تېر برېښي. ځکه:

لومړۍ؛ دوی په میانمار کې تابعیت نه لري.

دویم؛ په ګاونډیو او نورو هېوادونو کې د کډوالۍ او د تابعیت د نه شتون له کبله د روهینګیا مسلمانان بېرته خپل هېواد ته نشي ګرځېدلای؛ ځکه د میانمار د پالیسیو له مخې دوی بې دولته اعلان شوي. همدا لامل دی، چې یو شمېر هېوادونه د روهینګیا مسلمانان له دې وېرې، چې دوی بې دولته دي او د دغو کډوالو د بېرته ستنېدلو پروګرام بیخي نامعلوم وي، د کډوالو په توګه نه مني. د وروستیو دوو اوونیو د تاوتریخوالي له کبله تقریباً له ۱۲۰ زره زیات روهینګیایي مسلمانان بنگله دیش ته کډوال شوي، او د ملګرو ملتونو د اټکلي ارقامو له مخې شونې ده، چې دا کچه درېیو لکو تنو ته ورسېږي. دغه راز د میانمار هېواد له بنگله دیش سره په خپله پوله د ماین خښولو پروسه پیل کړې. که چیرې دا خبر رېښتیا وي، نو دا به په راتلونکي کې میانمار ته د مسلمانانو بېرته ستنېدل او له میانمار څخه د وتلو پروسه اغېزمنه کړي.

درېیم؛ د میانمار له هېواد او حکومت څخه د یو شمېر نړیوالو ځواکونو په تېره بیا د چین، روسیې، او د ځینو لویډیځو هېوادونو ملاتړ. د بېلګې په توګه، د روان کال د مارچ په میاشت کې د ملګرو ملتونو امنیت شورا کې د میانمار حکومت پر ضد یوه بیانیه راغله، چې د روسیې او چین له خوا ویتو شوه.

یوازینی څېز چې په میانمار کې د مسلمانانو وضعیت ته بدلون ورکولای شي هغه د روهینګیا مسلمانانو ته د تابعیت ورکړه او د دوی د انساني حقونو خونديتوب دی؛ خو دا بیا د لاندې لارو له لارې ممکنه ده:

لومړۍ، د نړیوالو ټولنو، سازمانونو، او مطبوعاتو له خوا دا قضیه نړیواله کول.

دویم، د میانمار پر هېواد د بهرني فشارونو له لارې دا موضوع تعقیبول، په تېره بیا د هغو هېوادونو له خوا چې میانمار پرې تکیه دی او یا هم په نړۍ کې د انساني حقونو داعیه پرمخ وړي.

نگاهی به وضعیت اقتصادی کشور در زمان حکومت وحدت ملی

سران حکومت وحدت ملی با تعهدات چون ایجاد اشتغال، بهبود وضعیت صادرات، افزایش میزان سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، بهبود در روند جمع‌آوری مالیات، فراهم ساختن مسکن مناسب و ارزان و صدها وعده دیگر خود، مردم را به رونق زنده‌گی و بهبود اقتصاد شان امیدوار ساختند.

رهبری حکومت وحدت ملی همواره تاکید کرده که تلاش دارد از موقعیت استراتژیک افغانستان، به عنوان چهارراه آسیا و ترانزیت کالا به کشورهای آسیای میانه استفاده کند؛ از قابلیت‌های زراعتی کشور در رشد اقتصادی سود ببرد، معادن افغانستان را به گونه حرفه‌ای و موثر استخراج نماید و با قانونمند ساختن جمع‌آوری و مصرف مالیات، به یک اقتصاد پایدار در این کشور برسد.

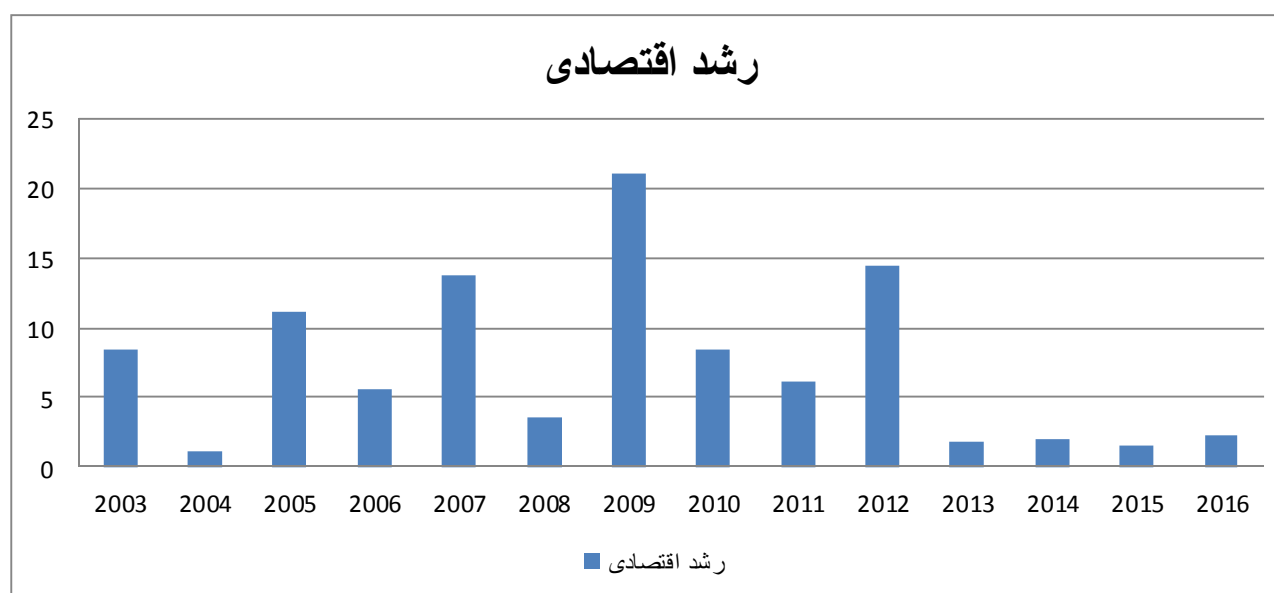
با این همه، در زمان حکومت وحدت ملی که نزدیک سه سال از تشکیل آن می‌گذرد، هنوز هم ۳۹٫۱ درصد مردم افغانستان با فقر و بی‌کاری دست و پنجه نرم می‌کنند. هر چند نظر به گزارش بانک جهانی، وضعیت مالی و رشد اقتصادی در سال ۱۳۹۵ نظر به سال‌های قبل از آن بهبود یافته است، ولی ادامه جنگ و ناامنی-ها در کشور، تاثیر ناگوار بر معیشت، تجارت و کاروبار داشته است.

در این تحلیل بر وضعیت اقتصادی افغانستان پس از تشکیل حکومت وحدت ملی پرداخته شده و روی مسایل چون رشد اقتصادی، ارزش پول افغانی، واردات و صادرات و نیز وضعیت فقر و بی‌کاری بحث صورت گرفته است.

رشد اقتصادی

رشد اقتصادی افغانستان از سال ۲۰۰۱ تا سال ۲۰۱۲ به گونهٔ اوسط ۹ درصد بود. در طول این مدت، اقتصاد افغانستان بیشترین رشد را در سال ۲۰۰۹م داشته است. در این سال میزان رشد اقتصادی کشور ۲۱ درصد بود. اما پس از سال ۲۰۰۹ تا سال ۲۰۱۶ رشد اقتصادی افغانستان در وضعیت خوبی قرار نداشت. در سال ۲۰۱۰م ۸٫۴ درصد، در ۲۰۱۱م ۶٫۱ درصد، در ۲۰۱۲م ۱۴٫۴ درصد، در سال ۲۰۱۳م ۱٫۹ درصد، در ۲۰۱۴م ۲ درصد، در سال ۲۰۱۵م ۱٫۵ درصد و در سال ۲۰۱۶م این رقم به ۲٫۲ درصد رسید^۱.

جدول الف: رشد اقتصادی افغانستان ۲۰۰۳-۲۰۱۶

اینکه در طول سال‌های ۲۰۰۳ الی ۲۰۱۶م، رشد اقتصادی کشور در سال ۲۰۰۹م افزایش یافت، دلیل آن نیز وضعیت نسبتاً خوب امنیتی و سیاسی افغانستان در سال‌های قبل از همین سال بود. از سوی دیگر، در سال‌های قبل از این سال موضوع خروج نظامیان خارجی از کشور نیز مطرح نبود، ولی پس از ۲۰۰۹م -به استثنای سال ۲۰۱۲ که رشد اقتصادی نسبتاً خوب (۱۴٫۴ درصد) بود و دلیل عمدهٔ آن افزایش محصولات زراعتی کشور بود- تا اکنون رشد اقتصادی کشور روبه کاهش بوده که عوامل آنرا می‌توان چنین برشمرد:

- در سال ۲۰۰۹م ایالات متحده برنامهٔ خروج نیروهای خود از افغانستان را اعلام کرد که باعث ایجاد بی‌باوری‌ها در تجارت و سرمایه‌گذاری گردید.

ارقام مربوط به رشد اقتصادی افغانستان از وبسایت بانک جهانی گرفته شد.^۱

- پس از سال ۲۰۰۹م وضعیت امنیتی افغانستان روز به روز وخیم‌تر گردید و دامنه جنگ به مناطق نسل‌آمن‌تر نیز گسترش یافت.
 - در سال ۲۰۱۳م، به دلیل امضاء نشدن پیمان امنیتی با امریکا اختلافات در کشور بیشتر شد. کشور با بی‌ثباتی سیاسی و امنیتی روبرو شد. میزان سرمایه‌گذاری کاهش یافت، سرمایه‌گذاران از وضعیت آینده کشور نگران بودند و به همین دلیل رشد اقتصادی در این سال ۱٫۹ درصد شد.
 - در سال ۲۰۱۴م رشد اقتصادی ۲ درصد بود. در این سال نیز عوامل عمده پایین آمدن میزان رشد اقتصادی، افزایش بی‌ثباتی امنیتی و سیاسی، تاخیر در تشکیل حکومت جدید و نیز تا اندک‌ی خروج نیروهای خارجی بود که کاهش مصارف آن‌ها در کشور، بر وضعیت اقتصادی نیز تاثیر کرد.
 - در سال ۲۰۱۵م نیز، وضعیت امنیتی کشور، اختلافات داخلی حکومت و نیز برگشت مهاجرین افغان از کشورهای همسایه باعث پایین آمدن رشد اقتصادی به ۱٫۵ درصد شد.
 - در سال ۲۰۱۶م، با آنکه وضعیت امنیتی و سیاسی کشور بیش از پیش نگران‌کننده بود، اما با اعلام کمک‌های بین‌المللی در کنفرانس بروکسل و نیز نشست وارسا، رشد اقتصادی افغانستان به ۲٫۲ درصد افزایش اندکی داشت.
- بانک جهانی در گزارش خود پیش‌بینی کرده است که رشد اقتصادی افغانستان در سال ۲۰۱۷م به ۲٫۶ درصد افزایش خواهد یافت و به تدریج به ۳٫۶ درصد تا سال ۲۰۲۰م خواهد رسید. اما در این زمینه ثبات سیاسی و امنیتی در افغانستان مهم است.

ارزش پول افغانی

قبل از روی کار آمدن حکومت وحدت ملی در زمان مبارزات انتخابات ریاست جمهوری، ارزش افغانی در مقابل یک دالر امریکایی ماهانه به گونه اوسط ۵۷٫۲۲ افغانی بود، اما بعد از تشکیل حکومت وحدت ملی تا آخر ۲۰۱۴م ارزش افغانی در مقابل یک دالر امریکایی ماهانه به گونه اوسط به ۵۸٫۱۸ درصد رسید. در اوایل سال ۲۰۱۵م دوباره ارزش افغانی در مقابل دالر خوب شد، چنانچه در ماه جنوری این سال ارزش پول افغانی در مقابل یک دالر ۵۷٫۷۶ افغانی و در ماه فبروری ۵۷٫۴ افغانی بود.

از دو ماه نخست سال ۲۰۱۵م به این سو، پول افغانی دوباره در مقابل دالر ارزش خود را به تدریج از دست داد. در اواخر همین سال ارزش یک دالر امریکایی در مقابل افغانی به ۶۷/۲۵ افغانی رسید. این وضعیت در سال ۲۰۱۶ نیز ادامه داشت و اکنون - که در نیمه‌ی دوم سال ۲۰۱۷م قرار داریم- ارزش یک دالر امریکایی در مقابل افغانی به ۶۸/۵۰ افغانی رسیده است.

در پایین آمدن ارزش پول افغانی، چند عامل زیر نقش دارد:

- بلند رفتن ارزش دالر در بازارهای جهانی؛
- شرایط خراب امنیتی، سیاسی و اقتصادی در کشور؛
- ارزش مصنوعی پول افغانی؛
- کاهش تقاضای پول افغانی در مارکیت.

میزان واردات و صادرات

نظر به ارقام اداره مرکزی احصائیه، صادرات اموال ثبت شده رسمی در سال ۱۳۹۵ هـ ش، در حدود ۵۹۶/۵ میلیون دالر بود. این در حالی است که میزان صادرات در سال ۱۳۹۴ هـ ش ۵۷۱/۴ میلیون دالر بود. در تازه-ترین ارقام این اداره می‌بینیم که در ربع اول سال ۱۳۹۶ هـ ش مجموع صادرات افغانستان ۱۲۴/۱ میلیون دالر بود. بخش بزرگ این صادرات را قالین و میوه‌های خشک و تازه افغانستان تشکیل می‌دهد.

واردات اموال ثبت شده رسمی در سال ۱۳۹۵ به ۶۵۳۴/۱ میلیون دالر می‌رسد و این رقم در مقایسه به سال ۱۳۹۴ - که ۷۷۲۲/۸ میلیون دالر بود- به میزان ۴۰/۱۵ درصد کاهش یافته است. نظر به ارقام اداره مرکزی احصائیه، در ربع اول سال ۱۳۹۶ هـ ش، مجموع واردات ۲۰۸۹/۹ میلیون دالر بود. علاوه بر این، در توريد مواد نفتی، ماشین آلات، تجهیزات و وسایط ترانسپورتی، فلزات و محصولات فلزی، گندم و آرد گندم در مقایسه به سال ۱۳۹۴ به اندازه ۱۵/۴ درصد کاهش دیده می‌شود. بنابراین، مجموع دوران تجارت در سال ۱۳۹۵ به ۷۱۳۱ میلیون دالر رسیده که ۱۹/۶ درصد آن را واردات و ۸/۴ درصد آن را صادرات تشکیل می‌دهد.

در کنار این بلانس تجارت در سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۵ هـ ش کسر داشته است، چنانچه از ۲۴۷۵ میلیون دالر امریکایی در سال ۱۳۸۷ هـ ش به ۵۹۳۸ میلیون دالر امریکایی در سال ۱۳۹۵ هـ ش رسیده است.

فقر و بی کاری

در سال‌های ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ میلادی ۳۶٫۳ درصد نفوس افغانستان زیر خط فقر زنده گی می کردند. اما در سال‌های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲م نظر به گزارش بانک جهانی، این فیصدی به ۳۵٫۸ درصد کاهش یافت که کاهش چشم گیری شمرده نمی شود. ولی در گزارش تازه بانک جهانی و دولت افغانستان که از سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ میلادی تهیه گردیده، این وضعیت دوباره روبه خرابی نهاده و فیصدی فقر در این سال‌ها از ۳۵٫۸ درصد دوباره به ۳۹٫۱ درصد افزایش یافته است.^۲

گزارش مشترک بانک جهانی و دولت افغانستان، دلیل افزایش میزان فقر در افغانستان را، کاهش کمک‌های بین‌المللی، بحران بی کاری، بحران داخلی و گسترش جنگ در کشور عنوان کرده است. این در حالی است که بعد از سال ۲۰۱۴م همه ساله در مناطق مختلف کشور جنگ روبه شدت است، بی‌جاشده‌گان داخلی به گونه بی‌پیشینه افزایش یافته است، صدها هزار مهاجر افغان از کشورهای دیگر بخصوص پاکستان و ایران به کشور خود برگشته اند و ده‌ها هزار جوان افغان نیز به دلیل میزان بلند بی کاری در کشور مجبور به ترک خاک خود شده‌اند. به همین دلیل -باوجود نبود ارقام دقیق فقر در حال حاضر- به نظر می‌رسد که این معضل نسبت به سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ اکنون بیشتر شده است.

در کنار این، در سال ۲۰۱۴ میلادی وزارت کار، امور اجتماعی، شهداء و معلولین افغانستان اعلام کرد که از جمله ۱۰ میلیون افراد واجد شرایط کار در افغانستان، حدود ۸۰۰ هزار آن در بی کاری مطلق به سر می‌برند.^۳ ولی آمار بانک جهانی نشان می‌دهد که در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ میلادی نزدیک به دو میلیون نفر در افغانستان بی کار بودند که بیشتر آنها را جوانان تشکیل می‌دادند.

در این حال، وزارت اقتصاد افغانستان اعلام کرده است که وضعیت فقر -که ارتباط مستقیم با بی کاری دارد- در سال‌های پس از ۲۰۱۴م رو به بهبود است و در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ با رشد اقتصادی کشور، میزان فقر و بی کاری نیز رو به کاهش است. ولی بانک جهانی در گزارش خود می‌نگارد که سالانه ۴۰۰ هزار نفر به نیروی کار در افغانستان افزوده می‌شود و از سوی دیگر دیده می‌شود که از سال ۲۰۱۴م جنگ در کشور روبه گسترش است و اکنون براساس گزارش اخیر سیگار، ۴۰ درصد خاک افغانستان تحت کنترل مخالفین مسلح دولت است و در کنار آن رکود اقتصادی در کشور نیز نگرانی از افزایش بی کاری را بیشتر کرده است.

^۲ The world bank, <http://www.worldbank.org/en/news/press-release/2017/05/08/poverty-afghanistan-rose-amidst-troop-withdrawal-poverty-update-2017>

بی بی سی فارسی، نگاهی به وضعیت کار و کارگر در افغانستان:^۳

http://www.bbc.com/persian/afghanistan/2014/05/140502_k05_afghan_worker_day_law

د شانگهای همکارۍ سازمان د ځوانانو دویمه غونډه

د شانگهای همکارۍ سازمان د ځوانانو دویمه غونډه د چین په شانگهای او بیجینگ ښارونو کې جوړه شوه او د ۲۰۱۷ کال د اګست له ۲۱مې تر ۲۹مې پورې یې دوام وکړ. د ځوانانو په دغه غونډه کې د شانگهای همکارۍ سازمان د اتو غړو او څلورو څارونکو هېوادونو شاوخوا ۱۶۰ ځوانانو ګډون کړی و.

افغانستان هم، چې په دغه سازمان کې د څارونکي څوکۍ لري، په دغه غونډه کې ګډون وکړ. د ستراتيژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز له خوا، د مرکز څېړونکي احمد بلال خلیل د افغانستان د ۱۲ کسيز پلاوي برخه و.

د شانگهای همکارۍ سازمان سیمه د نورو سیمو او سازمانونو په پرتله، په کمه کچه د ځوانانو او په کلتوري اړیکو کې سره پېیل شوې ده. همدا لامل دی، چې د ۲۰۱۵ کال په جولای کې د چین ولسمشر "شي جين پينګ" د روسیې په اواښار کې د شانگهای همکارۍ سازمان تر چتر لاندې، د ځوانانو د غونډې پر پیلولو ټینګار وکړ. دغه راز بیجینگ هغه مهال د لومړیو پنځو ناستو د کوربه توب مسؤولیت هم په خپله غاړه واخیست.

د شانگهای همکارۍ سازمان د ځوانانو لومړۍ ناسته د ۲۰۱۶ کال په اګست کې په سینکیانګ او چینایي منګولیا کې وشوه او دویمه ناسته یې دا ځل په شانگهای او بیجینگ کې وشوه.

د دغې ناستې گډونوال او د ستراتيژيکو او سیمه ییزو خپرونو مرکز خپرونکی احمد بلال خلیل په دې باور دی، چې دغې ناستې درې بنسټیزې موخې لرلې: لومړۍ؛ د شانگهای همکارۍ سازمان هېوادونه په کلتوري لحاظ له یو بل سره بیا نښلول. دویم؛ د شانگهای همکارۍ سازمان هېوادونو ځوانان له یو بل سره په یوه نېټ ورک کې یوځای کول. درېیم؛ د شانگهای همکارۍ سازمان ته چې تر دې مهاله امنیتي او اقتصادي بلاک و، کلتوري اړخ ورکول. ځکه په اقتصادي پیوستون کې کلتور مهم رول لوبوي او تر دې دمه له پامه غورځول شوی دی.

په دې غونډه کې د هېوادونو ترمنځ پر اقتصادي همکاريو، د ورېښمو لارې پر پراختیا او عملي کولو او پر فرهنګي او کلتوري اړیکو پراخولو خبرې اترې وشوې.

د ځوانانو دغې ناستې درې محورونه لرل: لومړۍ علمي ناستې او کنفرانسونه. دویم، سیاحت، چین پېژندنه او د شانگهای همکارۍ سازمان د غړو هېوادونو ترمنځ د کلتوري اړیکو پراختیا. درېیم، د اقتصادي او متشبثینو ترمنځ د اړیکو پراختیا.

په لومړي محور کې دوه لېکچرونه، چې دواړه د «یوه کمربند او یوې کرښې» په تړاو وو، وړاندې شول. دغه راز یو کلتوري فورم او د ځوانو متشبثینو گردۍ مېز هم جوړ شو. په دویم محور کې د غړو هېوادونو د پلاوو ترمنځ خبرې اترې، د چین د تاریخي دیوال او د چین د تاریخي قصر لیدنه شامله وه. په درېیم محور کې د شانگهای همکارۍ سازمان د متشبثینو ترمنځ ناسته وه او په پای کې یوه اعلامیه هم خپره شوه. په دغه اعلامیه کې د ځوانو متشبثینو د وړتیاوو لوړولو په تړاو سپارښتنې، د شانگهای همکارۍ سازمان د ځوانانو ترمنځ د کلتوري اړیکو پراختیا او د منځ مهاله او کوچنیو متشبثینو پر پیاوړي کولو ټینګار وشو.

پای

ارتباط با ما:

ایمیل: csrskabul@gmail.com info@csrskabul.com

وب سایت: www.csrskabul.net - www.csrskabul.com

شماره تماس دفتر: (+93) 784089590

ارتباط با مسؤولین:

دکتور عبدالباقي امين، رئيس مركز مطالعات استراتژيک ومنطوقی: abdulbaqi123@hotmail.com (+93) 789316120

حکمت الله ځلاند، مسؤول بخش پژوهش ها و نشرات: hekmat.zaland@gmail.com (+93) 775454048

يادآوری: لطفا نظرات و پيشنهادات خود را جهت بهبود مطالب اين نشریه به ما ارسال داريد.